

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ АТ «СТОМА»

Підприємництво - це певний тип господарювання, де головним суб'єктом є підприємець, який раціонально комбінує фактори виробництва, на інноваційній основі та на власний ризик організовує і управляє виробництвом з метою отримання підприємницького доходу.

Формування і функціонування соціально-орієнтованого та економічно-ефективного підприємництва можливі за умови створення належного підприємницького середовища, що має інтегрувати в собі сприятливу суспільно-економічну ситуацію в країні (регіоні), спиратися на розвинену ринкову економіку з відповідними активними правовими та соціально-економічними регуляторами й ринковою інфраструктурою. Основними параметрами належного бізнесового середовища треба вважати [3]:

- стабільність національної кредитно-грошової системи;
- пільгово-стимулюючу систему оподаткування підприємницьких структур (окремих підприємців);
- державну фінансову та інфраструктурну підтримку різномасштабного і насамперед малого підприємництва;
- ефективний правовий захист інтелектуальної і промислової власності;
- науково обґрунтоване й ринково спрямоване ціноутворення;
- сформованість колективних та індивідуальних матеріальних стимулів;
- інтеграцію підприємництва у світовий економічний простір;
- достатню привабливість іміджу підприємницької діяльності.

В Україні (з урахуванням окреслених параметрів ефективно функціонуючого підприємництва) першочерговим є створення організаційно-економічних передумов активізації підприємницької діяльності. Зарубіжний досвід та аналіз вітчизняної практики господарювання дають змогу стверджувати, що державна політика щодо активізації підприємницької діяльності має передбачати:

- створення економічних, правових і соціальних передумов, що забезпечували б розвиток ефективного бізнесу(прискорення виходу вітчизняної економіки з кризового стану, стабілізації економічної та політичної ситуації; швидке завершення реальної трансформації відносин власності; забезпечення державних гарантій свободи підприємництва; зміцнення національної грошової одиниці; зниження інфляції до мінімальних меж);
- практичну реалізацію державної системи підтримки всіх напрямів підприємництва(завершення формування належної ринкової інфраструктури; реалізація системи фінансової підтримки підприємництва, включаючи формування стартового капіталу; створення умов для зовнішньоекономічної діяльності; започаткування прогресивної системи підготовки кадрів для сучасного бізнесу; максимально можлива активізація малого підприємництва).

Виходячи з сучасної економічної ситуації, що сформувалась в Україні в процесі економічного реформування, до складу першочергових завдань державної політики слід віднести [4]:

- розробку засобів по припиненню дії негативних факторів, пов'язаних із спадом обсягів виробництва, наростанням процесів безробіття і знецінення праці;
- розробку заходів по максимальному і ефективному використанню наявного в державі ресурсно-виробничого потенціалу з метою подолання кризових явищ в національній економіці;
- розробку заходів по запуску вітчизняних виробників і споживачів від експансії іноземних товарів сумнівної якості, збереження внутрішніх, і зовнішніх ринків;
- забезпечення конкурентного середовища у вітчизняній економіці на основі розвитку підприємництва;

При обґрунтуванні пріоритетних видів підприємницької діяльності, а також з метою розробки механізмів забезпечення їх ефективного функціонування доцільно виділити два основні напрями:

- розвиток підприємництва у сфері виробництв атрадиційних для національної економіки видів продукції та надання традиційних видів послуг населенню;
- формування підприємницької діяльності в нових для вітчизняної економіки сферах.

У розвинутих країнах світу розвиток підприємництва відбувається з найбільшою віддачею в другому напрямі, а саме в сфері формування і реалізації нових ідей «ноу-хау», створення нових високоефективних технологій і продукції, надання нових видів послуг населенню. За наявності інвестиційних фондів, добре налагоджених механізмів фінансування, венчурних напрямів підприємницької діяльності та стабільної економічної ситуації підприємство у сфері нових технологій, впровадження досягнень науки і техніки дає можливість створювати нові ринки, завойовувати більш високі позиції у міжнародному розподілі праці. В Україні дещо інша ситуація [2].

По-перше, відчувається потреба в підприємницькій діяльності у сфері традиційних технологій і послуг з метою насичення вітчизняних ринків. Тому до складу пріоритетних напрямів підприємницької діяльності можуть бути віднесені такі види підприємництва, які здатні створювати нові робочі місця, знижувати напругу зайнятості і безробіття.

По-друге, у вітчизняній економіці мають місце ніші, які сформувались в межах адміністративно-командної системи господарювання і які були вигідними для заповнення державними господарськими структурами, оскільки їх інтереси спрямовувались на масовий випуск продукції.

АТ «Стома» - український виробник штучних зубів, стоматологічних матеріалів та лікарських засобів. АТ «СТОМА» співпрацює з багатьма українськими та іноземними підприємствами. Майже всі досягнення вітчизняного виробництва стоматологічних матеріалів ось уже 85 років пов'язані з іменем їхнього підприємства і, незважаючи на велику конкуренцію в останні роки з боку іноземних виробників, продукція АТ «СТОМА», як і раніше користується стабільним попитом завдяки перевірній якості та за прийнятними цінами. Якість продукції АТ «СТОМА» підтверджено сертифікатами Держстандарту України та країн СНД і відповідає міжнародним вимогам ДСТУ ISO 9001:2001 (ISO

9001:2000) та ДСТУ ISO 13485:2005 (ISO 13485:2003). Виробництво фармацевтичних препаратів на підприємстві здійснюється згідно з Європейськими правилами з належної виробничої практики (GMP), що підтверджено Ліцензією на виробництво лікарських засобів [1].

В таблиці 1 наведені основні економічні показники діяльності АТ «СТОМА» за 2012-2016 рр.

Таблиця 1

Основні економічні показники АТ «СТОМА» у 2012-2016 роках, тис. грн.

Показники	2012	2013	2014	2015	2016
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	94368	60347	73809	103128	99933
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	31078	29265	35714	30620	36947
Валовий прибуток	34241	31082	38095	72508	62986
Інші операційні доходи	39817	45604	7803	4704	2245
Адміністративні витрати	6680	6375	7214	15078	18784
Витрати на збут	5690	3423	7678	13091	15957
Інші операційні витрати	40643	47849	432	1278	569
Фінансовий прибуток від операційної діяльності	21045	19039	30574	47765	29921
Фінансові витрати від операційної діяльності	10150	11219	11219	11219	11230
Чистий фінансовий прибуток	8798	7202	19986	37153	14618

З таблиці можна зробити певні висновки, а саме у 2016 році у порівнянні з 2012 роком чистий прибуток зріс майже на 6 тисяч грн., а у порівнянні з 2015 роком – спав на 3 тисячі грн. Собівартість продукції у порівнянні з 2012 роком зросла на 5 тисяч грн., валовий прибуток збільшився майже в 2 рази. Якщо в цілому поглянути на показники, то можна сказати, що найкращим роком для даного підприємства був саме 2015.

У порівнянні з 2012 роком і сьогоднішнім усі показники зросли майже вдвічі, окрім амортизації та відрахувань на соціальні заходи. Зміну операційних витрат більш наочно можна розглянути за допомогою порівняльної динаміки 2012 – 2016 роках.

Світовий досвід показує, що підприємництво в першу чергу може стати катализатором підвищення ефективності господарювання лише в тих випадках, коли суспільство позитивно сприймає, а держава активно впливає на його розвиток, виділяючи пріоритетні напрями, що забезпечують процвітання нації, підвищення престижності національної економіки на міжнародних ринках. Організаційні функції держави полягають у формуванні умов сприяння розвитку підприємництва. До таких умов слід віднести: організацію підготовки і перепідготовки кадрів для підприємницької діяльності; надання послуг у проведенні консультацій з питань організації підприємницьких структур на управління ними; розробка державних програм розвитку підприємництва тощо.

Враховуючи реальну економічну ситуацію в країні, важливо визначити пріоритети підприємництва за їх роллю і вкладом у розвиток національної

економіки. З цих позицій повинна формуватись державна програма політики і підтримки підприємництва.

Пріоритети державної політики можуть доповнюватись пріоритетами розвитку підприємництва на рівні регіонів, окремих територій і місцевостей.

Це дасть змогу не тільки створити певну мережу форм і методів підтримки підприємництва, але з позицій узгодженості інтересів основних економічних суб'єктів отримати максимальний економічний ефект.

Отже, в Україні на сьогоднішній день є багато проблем, що перешкоджають розвитку вітчизняного підприємництва, вирішення яких забезпечить підвищення ефективності підприємницької діяльності, забезпечить розширення підприємницького сектора, зменшення тіньового сектору. Основну роль у цих перетвореннях повинна відігравати держава.

Список використаних джерел:

1. АТ «СТОМА» : офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stoma.kharkov.ua/>

2. Коротенко Н. П. Проблеми розвитку підприємництва в Україні / Н. П. Коротенко // Актуальні проблеми економіки. - 2004.- № 4. - С.15

3. Лігоненко Л.О. Нові стратегічні завдання державної політики щодо розвитку підприємництва в Україні / Л. О. Лігоненко// Актуальні проблеми економіки. - 2014. - № 11.- С.24

4. Макущенко Л. І. Статистичний моніторинг розвитку малого й середнього бізнесу в Україні // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємство. – 2016. – №1.– С. 161.